

Verkiezingsprogramma
2022-2026



afdeling Landgraaf

Samen op weg
naar
menselijke waardigheid
gelijkwaardigheid van mensen
en
solidariteit tussen mensen
in
Landgraaf

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Voorwoord	3
Hoofdstuk 1: Een eerlijke politiek.....	5
Hoofdstuk 2: Een zorgzame gemeente.....	7
Hoofdstuk 3: Een sociale gemeente	9
Hoofdstuk 4: Een lerende gemeente.....	10
Hoofdstuk 5: Een leefbare gemeente.....	11
Hoofdstuk 6: Een duurzame gemeente.....	13

Voorwoord

Beste kiezers van Landgraaf,

De gemeenteraadsverkiezingen vinden plaats op 16 maart 2022. Tijd voor alle burgers om de balans op te maken op wie jullie gaan stemmen. Om u te helpen bij die keuze, maken politieke partijen een verkiezingsprogramma. De SP doet dat ook, zodat u gemakkelijk kunt lezen waar onze partij in Landgraaf voor staat.

In dit voorwoord informeren we u over wat we de afgelopen vier jaar hebben bereikt. Ook vertellen we eerlijk wat er niet nog lukte.

Vervolgens nemen we u dan ook mee naar de belangrijkste speerpunten voor de komende vier jaar.

Om dit programma vanuit een goede basis op te stellen, bezochten we op meerdere zaterdagmiddagen met onze SP-tent de Landgraafse winkelcentra en stelden burgers de vraag: "Wat zou u in de Landgraafse samenleving in komende vier jaar graag veranderd zien?".

Veel signalen, die we mochten ontvangen, zijn verwerkt in dit verkiezingsprogramma, want wij vinden ieders mening belangrijk!

Waar kunnen we trots op zijn? Wat hebben we bereikt in de afgelopen vier jaar?

- Er zijn inmiddels 3 "gezonde" basisscholen in Landgraaf. Er is met veel energie een trendbreuk ingezet als het gaat over de gezondheid van onze jongeren. Met aandacht voor voldoende beweging en gezonde voeding wordt een structurele verandering beoogd in het toekomstperspectief. De gemeenteraad heeft inmiddels een motie van de SP en PvdA aangenomen te zorgen dat alle basisscholen gezond zijn over een aantal jaren in Landgraaf
- Goed werk voor eerlijk loon. Deze Landgraafse gemeenteraad nam een motie van o.a. de SP aan om de FNV te steunen in hun strijd voor eerlijk loon voor al die onmisbare werknemers die tijdens de crisis klaar stonden maar die te weinig beloond worden. Inmiddels is er een principeakkoord gesloten tussen de vakbonden en de gemeenten om een minimumloon van 14 euro per uur te gaan hanteren voor iedereen die bij de overheid werkt.
- De werkloosheid daalde jaarlijks gemiddeld met zo'n 2 procent. Een prima prestatie, ondanks de lastige economische omstandigheden als gevolg van de coronacrisis. Onze SP-fractievoorzitter zat namens de Landgraafse gemeenteraad de afgelopen 4 jaar in het algemeen bestuur van de sociale dienst om dit voor elkaar te krijgen.
- SP-Landgraaf heeft met succes samen met de Ouderenpartij geijverd voor een eigen ambulancepost in Landgraaf, waardoor acute hulp sneller bij onze inwoners is in tijden van nood. Zeker voor de inwoners van Ubach over Worms en Nieuwenhagen betekent dit tijdswinst die levensreddend kan zijn. Wij zullen ons blijven inzetten om deze in Landgraaf te houden en verzetten ons tegen privatisering ervan.
- Landgraaf heeft een nieuw doelgroepenzwembad. Mede door de SP is daarmee een belangrijke publieke voorziening voor de Landgraafse gemeenschap, als het gaat over veiligheid, gezondheid en bewegen, zeker gesteld voor de toekomst.
- De SP staat voor goed onderwijs en heeft zodoende ook gestemd voor nieuwbouw voor het Eijkhagencollege. Daarmee geven we ook het voortgezet onderwijs in onze gemeente voor de toekomst een stevige impuls.
- Er komt een betere spoorverbinding tussen Heerlen en Aken, door Landgraaf, zodat onze regio een betere verbinding krijgt met Duitsland. Een goede ontwikkeling voor Landgraaf, die de steun heeft van de SP.
- Voor jonge mensen, die willen gaan kijken voor hun eerste huis, heeft de gemeente de starterslening verruimd, zodat meer mensen er gebruik van kunnen maken. Gelet op de huizenprijzen geen overbodige luxe. Een nadrukkelijke wens van de SP, die is uitgekomen!
- Last but not least. Er kwam geen geldverslindende Oloïde! Als enige partij in Landgraaf heeft de SP zich hier scherp tegen verzet. Een actie middels een speciaal daarvoor

ingerichte website met een petitie, werd door meer dan duizend inwoners ondersteund en ondertekend.

Wat kan er beter? Er zijn ook zaken niet gelukt en die moeten beter. Dat zijn de echte uitdagingen voor de komende jaren. Onze speerpunten

- De winsten bij grote multinationals groeien, maar tegelijkertijd groeien de rijen bij de voedselbank, steeds vaker ook met werkende mensen. Dit is ook zeer zeker in Landgraaf te constateren! De ongelijkheid neemt toe tussen mensen en gemeenschapszin en solidariteit nemen af. Het aantal kinderen in de jeugdhulpverlening nam de afgelopen jaren flink toe, evenals de wachttijden voor de hulp van onze ouderen, die afhankelijk zijn van thuiszorg. Een half jaar wachten voordat je hulp krijgt, is al lang geen uitzondering meer helaas en door personele tekorten ook niet snel opgelost. Vaak worden de problemen dan nog groter. Dat moet beter!
- De wachtlijsten voor sociale huurwoningen nemen toe en de prijzen van koopwoningen exploderen. Op het gebied van volkshuisvesting heeft Landgraaf de afgelopen jaren te veel stilgestaan. Er moeten minder woningen gesloopt worden, meer gerenoveerd en meer gebouwd voor starters en senioren. Dat moet beter!
- De bereikbaarheid van ons busvervoer neemt af. Recent nog door het wegvallen van de bushaltes aan de Brunssummerweg. En dat terwijl dit juist een hele belangrijke voorziening is voor jongeren en ouderen. Die trend moeten we keren. Dat moet beter!
- Er worden in Landgraaf te veel bomen gekapt, vaak ook onnodig. Op papier lijkt het beleid in orde, in de praktijk betekent het echter, dat kapvergunningen bijna zonder te kijken worden verleend. Beste voorbeeld hiervoor is de voorgenomen bomenkap bij de spoorverdubbeling in Leenhof. Maar vanuit heel Landgraaf krijgt de SP meldingen, dat er veel te rigoureuus te werk wordt gegaan. Daarnaast wordt de beloofde herplant totaal niet gemonitord. Dat moet beter!
- De Landgraafse gemeenteraad stelde een coronafonds in. De coalitie van GBBL en CDA verzette zich destijds met hand en tand tegen de, door de SP en de oppositie, gedane voorstellen voor concrete maatregelen. Het verheugt ons, dat we nu mogen constateren, dat Burgemeester & Wethouders deze maatregelen toch bijna allemaal hebben uitgevoerd. Echter... de crisis is voor veel inwoners nog lang niet voorbij. Meer steun blijft nodig!
- Tot slot heeft de SP Landgraaf nog een grote wens: wij missen in Landgraaf heel erg een permanente, snel inzetbare politie-eenheid, zoals die past bij een zelfbewuste gemeente van deze omvang als voorziening voor haar inwoners. De zichtbare aanwezigheid van agenten en de mogelijkheden om hen rechtstreeks te kunnen aanspreken door onze inwoners is sterk gedaald. SP-Landgraaf diende daarom tijdens de Algemene Beschouwingen voor de begroting 2022 een motie in met die wens, die echter helaas te weinig steun kreeg van andere partijen.

In de hoofdstukken, die volgen, vindt u op hoofdlijnen de standpunten van SP-Landgraaf over de belangrijkste onderwerpen, die er in onze gemeente spelen. Dit kader vormt onze visie op het werk, dat SP-Landgraaf op het politieke vlak wil bijdragen aan een meer sociale, meer menswaardige, meer rechtvaardige en meer solidaire samenleving in onze mooie gemeente!

Op 15 december 2021 heeft de algemene ledenvergadering van de SP-afdeling Landgraaf dit verkiezingsprogramma besproken en haar goedkeuring er aan gegeven.

Wij hopen op 16 maart 2022 op uw steun te mogen rekenen.
Alvast bedankt!

Marc van Caldenberg
Lijsttrekker

Paul Sour
Voorzitter SP Landgraaf

Hoofdstuk 1: Een eerlijke politiek

Het Landgraafse gemeentebestuur wordt al jaren gedomineerd door de absolute meerderheid van de GBBL. Hierdoor is de gemeenteraad als hoogste vertegenwoordiging van de bevolking vleugellam gemaakt, wat voelbaar is bij de controle van het college van burgemeester en wethouders en het uitvoeren van beleid. Kritische geluiden worden de mond gesnoerd, waardoor plannen niet verbeteren of tegen de wens van de inwoners worden doorgedrukt.

Het is tijd voor een nieuwe bestuurscultuur in de Landgraafse politiek.

De SP wil daarom, dat er een nieuwe bestuurscultuur komt in Landgraaf. De gemeenteraad moet beleid ontwikkelen, dat goed is voor de inwoners. Een gemeenteraad, die de taak serieus neemt om het college te controleren op het goed uitvoeren van dit beleid. Wij willen een gemeenteraad, die niet verzandt in gekissebis tussen oppositie en coalitie, omdat ze nu toevallig tegenover elkaar in de zaal zitten, of, omdat iemand kritisch is op de wethouder van de eigen partij. Wij willen een gemeenteraad, die juist het belang van de inwoners voorop wil stellen, als er verbeteringen kunnen worden gedaan. Als echter de kop in het zand wordt gestoken bij foutieve uitvoering van beleid, worden de inwoners daar zeker niet mee geholpen. Een stem op de SP moet hier een einde aan maken!

De gemeente staat dicht bij de mensen. Lokaal zijn we het beste in staat om goede voorzieningen aan te bieden op buurt-, wijk- en dorpsniveau. Maar dan moet het Rijk wel zorgen voor voldoende geld. Voorzieningen overhevelen naar gemeenten en tegelijkertijd hard bezuinigen, zorgt voor een verschraving van voorzieningen en zorgt ervoor, dat mensen, die ondersteuning nodig hebben, aan hun lot worden overgelaten. De lokale belastingen zijn de afgelopen jaren verhoogd, zodat de gemeente de gaten, die de landelijke overheid liet vallen, kon dichten. Terwijl de landelijke overheid zelf miljarden euro's heeft uitgegeven. Dat is niet eerlijk. Er moet meer geld komen vanuit het Rijk voor o.a. jeugdzorg, thuiszorg en inkomensondersteuning.

Een bindend referendum

De SP wil de lokale democratie versterken. Door de mensen meer zeggenschap te geven over de lokale politiek. Onder andere door invoering van een bindend referendum, waarmee we de lokale politici kunnen terugfluiten. Maar ook door de invloed van mensen op hun eigen omgeving te vergroten, door meer zeggenschap over de eigen buurt, inspraak in besluiten, die mensen direct raken. Medewerkers in de zorg of huurders bij woningcorporaties moeten meer te zeggen krijgen ten koste van de invloed van managers en bestuurders.

Hoe onze gemeente in de toekomst eruit komt te zien, is niet alleen aan bestuurders of projectontwikkelaars, maar vooral aan de inwoners. Bij belangrijke besluiten over het bouwen van woningen of wegen of andere voorstellen, die voor de gemeente ingrijpend zijn, krijgen bewoners altijd het eerste en het laatste woord. Doordat mensen vooraf betrokken worden bij het maken van plannen, wordt de betrokkenheid vergroot. Ook daarbij kan het bindend referendum een goed hulpmiddel zijn.

Onafhankelijk en Transparant

Politieke partijen moeten transparant, openbaar en te controleren zijn. Daarom moeten partijen volledige openheid geven over donaties die zij ontvangen. Om belangenverstrengeling te voorkomen, willen wij, dat sponsoring door commerciële belanghebbenden wordt verboden. Als SP moeten we, ook op gemeentelijk niveau, op misstanden alert blijven, ze blootleggen en aanpakken. Partijen zouden, zoals bij de SP het geval is, zoveel mogelijk financieel hun eigen broek moeten ophouden, bijvoorbeeld door een goede

'solidariteitsregeling' voor politici. Binnen de SP dragen we een groot deel van onze vergoedingen af en investeren hiermee in de eigen partij, die daardoor ook onafhankelijk is.

Geen dure consultants of lobbyisten

Dure consultants en managers huren we niet of zo weinig mogelijk in. We voeren een norm in van maximaal tien procent voor inhuur van externen, zodat de gemeente niet meer dan tien procent van de totale personeelskosten mag uitgeven aan externen. Ook pleiten we voor het invoeren van een Openbaar Lobbyregister, zoals dat ook binnen de EU wordt gehanteerd. Zo'n Lobbyregister moet inzicht geven in welke organisaties invloed hebben op de politieke besluitvorming en welke geldstromen ermee gemoeid zijn. Dit moet bijdragen aan een bestuurscultuur, die begrijpelijker, transparanter en controleerbaarder is.

Onmisbare media

Sterke en onafhankelijke media zijn onmisbaar voor een gezonde democratie. Helaas zien we, dat de lokale en regionale media de dupe zijn geworden van bezuinigingen door grote mediabedrijven. Terwijl gemeenten steeds meer taken krijgen, zijn er steeds minder journalisten, die bij een raadsvergadering de macht kunnen controleren. We gaan investeren in streekomroepen, waarin de lokale en regionale omroepen de handen ineen slaan en op basis van gelijkwaardigheid en vanuit een gezond kritische, journalistieke grondhouding samenwerken.

Hoofdstuk 2: Een zorgzame gemeente

Jeugdzorg is geen verdienmodel

Te vaak worden kwetsbare jongeren de dupe van tekorten in de jeugdzorg. Wachtlijsten worden steeds langer en het personeelstekort wordt steeds groter. Te vaak kiezen jeugdzorgaanbieders voor de snelle winst en niet voor de jongeren. Ook wanneer dit betekent, dat jongeren niet de plek krijgen, die ze nodig hebben. Te vaak gaan gemeenten in zee met louche bedrijfjes, die het eigenbelang plaatsen vóór het belang van onze jeugd en van de mensen, die in de jeugdzorg werken. Die laatsten gaan gebukt onder een veel te hoge werkdruk en verdienen onze bescherming tegen lakse werkgevers met eurotekens in de ogen en tegen een overheid, die het onmogelijke van ze vraagt voor een te lage prijs.

De SP kiest voor de kwetsbare jongeren en niet voor het verdienmodel van bedrijfjes. We werken samen met jeugdzorgaanbieders, die bewezen hebben dat te doen. We kiezen niet voor aanbestedingen, waarbij een lage prijs vóór een hoge kwaliteit gaat. Totdat we een landelijk verbod op winst in de jeugdzorg hebben gerealiseerd, stellen we strenge eisen aan de winsten, die deze bedrijven mogen maken. Jongeren zijn geen product en hun problemen geen verdienmodel.

We kiezen liever voor aanbieders van bewezen kwaliteit dan voor een wildgroei van aanbieders, waar niemand nog toezicht op houdt. Eigen bijdragen zijn uit den boze. Net zoals een gebroken been geen eigen keuze is, is jeugdzorg nodig hebben dat ook niet. Iedereen heeft recht op goede en snelle hulp, ook wanneer je niet een dikke portemonnee hebt.

Meer specialistische jeugdzorg voor jongeren met ingewikkelde problemen kan niet in elke gemeente goed georganiseerd worden. De SP wil, dat dit weer onder verantwoordelijkheid van de nationale overheid georganiseerd wordt. Nu wordt dit vaak in bovengemeentelijke overlegclubjes tussen wethouders besloten zonder goede controle van de gemeenteraad. Wij willen, dat wethouders met medewerkers, jongeren en ouders praten om te horen wat nodig is; niet met de politieke collega uit het dorp of de stad naast de deur.

Gezondheidsverschillen verkleinen

De gemeente maakt het verkleinen van de sociaaleconomische gezondheidsverschillen tot één van haar kerntaken. Gemeentelijk beleid moet leiden tot kleinere verschillen in het beleid voor zorg en ondersteuning. Maar ook in de fysieke leefomgeving, zoals bij het aanleggen van wegen, het onderhoud aan woningen, het vernieuwen en aanleggen van wijken etc. In wijken en buurten waar de leefomstandigheden slecht zijn, worden direct maatregelen genomen om deze omstandigheden te verbeteren.

Er wordt niet langer bekibbeld op de GGD. De GGD moet voldoende middelen krijgen om haar taken te kunnen uitvoeren en voldoende artsen en ander personeel aan te nemen. De gemeente maakt een plan met concrete doelstellingen voor preventie.

Geen eigen bijdrage in de WMO

De SP is geen voorstander van eigen bijdragen voor noodzakelijke zorg en ondersteuning, zoals bijvoorbeeld de huishoudelijke zorg. Een eigen bijdrage is immers een boete voor iemand, die de pech heeft om zorg of ondersteuning nodig te hebben. Tekorten in het sociaal domein (zorg, werk en jeugdhulp) mogen niet worden afgewenteld op kwetsbare mensen. De Rijksoverheid moet worden aangesproken op het leveren van voldoende geld voor noodzakelijke zorg en ondersteuning.

Vertrouwen op de professionals

Indicatiestelling voor zorg en ondersteuning uit de WMO gebeurt door een zorgverlener, die dat onafhankelijk van en niet beïnvloedbaar door de gemeente moet kunnen doen. Iedere inwoner van onze gemeente heeft recht op een persoonlijke beoordeling van de noodzakelijke zorg of ondersteuning.

Winst hoort niet thuis in de zorg. We kiezen bij zorg en welzijn niet voor aanbesteding en concurrentie, maar voor langdurige subsidierelaties en samenwerking. We halen de marktwerking en winsten uit de gemeentelijke zorg en ondersteuning. Met een gemeentelijke thuiszorgorganisatie kan iedereen de garantie krijgen van voldoende zorg en ondersteuning en zijn zorg- en hulpverleners verzekerd van een betrouwbare werkgever. De gemeente doet geen zaken met zorgaanbieders, die slecht omgaan met hun medewerkers en waar de top zich verrijkt.

De mantelzorgers ontlast

De gemeente ondersteunt mantelzorgers en biedt meer mogelijkheid voor 'respijtzorg', zodat mantelzorgers op adem kunnen komen. Mantelzorg mag nooit een vervanging worden van professionele zorg, maar wordt extra gewaardeerd als waardevolle aanvulling op de zorg.

Zorgbuurthuizen

We willen Zorgbuurthuizen. De gemeente zet zich in om samen met woningcorporaties en zorgaanbieders kleinschalige woonvormen op te zetten, die toegankelijk zijn voor alle ouderen ongeacht hun financiële status. Deze Zorgbuurthuizen zijn bedoeld voor ouderen met veel zorg als ook met beperkte zorg. Tevens heeft het Zorgbuurthuis een buurtfunctie: ouderen kunnen er terecht voor een gezamenlijke maaltijd en voor activiteiten en sociaal contact.

Ieder kind mooie tanden

De gemeente en de GGD organiseren, in samenwerking met onder andere scholen, de preventieve tandzorg voor kinderen en jongeren, die om uiteenlopende redenen niet naar de tandarts gaan.

Hoofdstuk 3: Een sociale gemeente

Iedereen in Landgraaf verdient gelijke kansen, ongeacht waar je wieg heeft gestaan! Want ook Landgraaf kampt al jaren met sociaal-economische achterstanden, waardoor bevolkingsgroepen minder gezond zijn, een grotere kans hebben op aangeboren afwijkingen, minder kans hebben op een goede opleiding of goed werk en een lagere levensverwachting. Sociaal-economische achterstanden en verschillen in gezondheid moeten verkleind worden en dat doen we samen met provincie, andere gemeenten, onderwijs, maatschappelijke organisaties en de inwoners zelf, in een langjarig traject. We zetten daarbij in op:

Kinderen en jongeren:

- Meer hulp voor hen, die in armoede opgroeien, o.a. voor kleding, voedsel, studiebegeleiding, sport, verjaardag en cultuur. Zolang de uitkeringen niet structureel zijn verhoogd, biedt de bijzondere bijstand hier hulp. De grens voor de toegang tot deze bijzondere bijstand leggen we op 130 procent van het minimumloon
- Vroegtijdig schoolverlaten bestrijden we actief, zodat de kansen op de arbeidsmarkt behouden blijven
- Jongeren zonder startkwalificatie worden geholpen naar de arbeidsmarkt via een leerwerktraject
- De gemeente neemt problematische schulden van jongeren over als ze daar niet meer uitkomen, in ruil voor deelname aan een werk- of studietraject en afbetaling naar vermogen

Mensen met financiële problemen:

- Voor mensen met een laag inkomen komt een uitgebreide collectieve ziektekostenverzekering beschikbaar (maar niet verplicht), met afdekking van het eigen risico
- Mensen die de lokale belastingen niet kunnen opbrengen hebben recht op ruimhartige kwijtschelding
- Mensen met schulden worden beter geholpen, door een goede en toegankelijke schuldhulpverlening met één herkenbaar verwijzingsloket

Bijstandsgerechtigden:

- Wij willen geen heksenjacht meer op hen. Een vergissing is geen fraude en moet niet leiden tot een boete
- In onze gemeente worden bijstandsgerechtigden niet zonder aanleiding bespioneerd, ook hun privacy wordt gerespecteerd

Dak- en thuislozen:

- De gemeente wordt verantwoordelijk voor een sluitend vangnet van voorzieningen voor opvang en voor begeleide woonplekken
- Huisuitzettingen worden zoveel mogelijk voorkomen
- Via prestatieafspraken met de woningcorporaties wordt geregeld dat (wanneer dat verantwoord is) mensen doorstromen naar een vorm van zelfstandig wonen, zo nodig met begeleiding

Discriminatie:

- We willen zoveel mogelijk gemengde wijken en scholen; met scholen worden hierover afspraken gemaakt
- Discriminatie op basis van afkomst, leeftijd, klasse of seksuele oriëntatie (LHBTIQ+) wordt niet getolereerd: door niemand!
- Horeca die wel op bovenstaande gebieden discrimineert kan rekenen op sancties.

Hoofdstuk 4: Een lerende gemeente

Onderwijs hoort in het hart van de buurt, stad en gemeente en draagt bij aan de levendigheid en leefbaarheid in buurten. We streven naar hoogwaardig basis- en voortgezet onderwijs in Landgraaf. We ondersteunen en werken goed samen met de plaatselijke schoolbesturen.

Vroeg- en voorschoolse educatieprogramma's

- Om in een zo vroeg mogelijk stadium taalachterstanden bij kinderen tegen te gaan, streven we zowel landelijk als lokaal naar een gratis toegankelijke voorschool, waar kinderen met en zonder achterstanden en met allerlei achtergronden samen spelen en leren van en met elkaar.

Gezond binnenklimaat

- Het algehele welbevinden van kinderen en werknemers vraagt goed uitgeruste schoolgebouwen en met name een gezond binnenklimaat (CO-2-beheersing, ventilatie). Dit vraagt ook van onze gemeente te werken aan slimme vormen van aanpassingen aan bestaande onderwijshuisvesting. Naast de verkregen bijdragen hiervoor vanuit de Rijksoverheid, moet ook Landgraaf voldoende geld vrijmaken om de ventilatie op scholen in orde te maken en regelmatig onderhoud te plegen, zodat kinderen in een gezonde omgeving naar school kunnen.

Gezonde scholen in Landgraaf

- Doorstart van het project 'De Gezonde Basisschool van de toekomst' voor alle scholen voor basis- en voortgezet onderwijs in Landgraaf
- leerlingen worden gestimuleerd om meer te bewegen en gezonder te eten.
- nodig om tegen te gaan, dat een ongezonde leefstijl en het ontwikkelen van chronische ziektes, leiden tot dalende leerprestaties en sociale ongelijkheid, wat leidt tot minder kansen op de arbeidsmarkt en daarmee tot hogere werkloosheid

Inrichten van een gemeentelijke stagebank

- Hiermee vergroten we de mogelijkheden voor stages en kunnen we stagediscriminatie harder bestrijden. Bedrijven die betraapt worden op stagediscriminatie verliezen hun contracten met de gemeenten.

Cultuur, cultuureducatie en sport

- Door goede mentale, materiële en financiële ondersteuning, vastgelegd in cultuurbeleid, werken wij aan het behoud van het al bestaande rijke cultuur- en sportaanbod in onze gemeente en toekomstige nieuwe initiatieven, waardoor iedereen toegang heeft tot kunst, cultuur en sport. Te noemen zijn: lokale culturele initiatieven t.b.v. behoud van gebruiken en het dialect (Bargoensjkloep, 't Bakkes, dialectgroepen, toneelverenigingen), musea (o.a. Slot Schaesberg, OCGL), poppodia en orkesten (o.a. Oefenbunker, LASO, harmonieën, fanfares), theaters (o.a. Theater Landgraaf, Cultuurhuis Landgraaf), muziekscholen/ verenigingsopleidingen) en de vele sportverenigingen. Daarnaast realiseren we ook meer cultuur in de openbare ruimte
- We regelen voor minder bedeelde mensen deelname aan bovengenoemd aanbod.
- We bieden kinderen/jongeren hulp en ondersteuning om hun talent (dans, muziek, drama, sport, tekenen, handvaardigheid, organiseren e.d.) verder te ontwikkelen
- Bewust apart vermelden we ons streven om elk Landgraafs kind de kans te bieden in ons eigen zwembad het Zwem-A-B-C te behalen. Zwemlessen moeten voor iedereen betaalbaar zijn. Doel: geen kind verlaat de basisschool zonder een zwemdiploma.
- De gemeente ondersteunt scholen, die minimaal 3 uur bewegingsonderwijs organiseren, door een vakdocent.

Hoofdstuk 5: Een leefbare gemeente

Voorraad sociale huurwoningen

Om de woningnood tegen te gaan moet de voorraad sociale huurwoningen flink worden vergroot. De lange wachtlijsten moeten korter en ook middeninkomens hebben recht op een betaalbare huurwoning. De sloop en verkoop van corporatiewoningen leggen we aan banden. Verkoop van corporatiewoningen mag alleen aan de zittende huurder, mits er een terugkoopgarantie is van de corporatie. Leegstand is zonde. Daarom stimuleren we het hergebruik van panden of het wonen boven winkels. Panden die lang leeg staan moeten alsnog worden bewoond. Huisjesmelkers gaan we veel harder aanpakken.

Steeds meer ouderen en mensen met een beperking hebben moeite om een geschikte en betaalbare huurwoning te vinden. Wij willen dat deze groepen meer keuzevrijheid krijgen om te (blijven) wonen waar ze graag wonen, door woningen en de woonomgeving levensloopbestendig te maken.

Gemeentelijke gebouwen altijd toegankelijk voor mensen met een beperking.

We starten met een duurzaam wijkenbeleid, om veilige en leefbare wijken in te richten en te onderhouden. We zorgen voor een leefbare buurt, met voldoende ogen en oren van de toezichthouders in de wijk. Door meer buurtmeesters bij woningcorporaties en meer wijkagenten bij de politie. Buurtbewoners krijgen meer medezeggenschap over de inrichting en het onderhoud van hun eigen wijk en omgeving.

Bij woningcorporaties moet de menselijke maat gelden. De SP is voorstander van de herinvoering van de verenigingsstructuur bij de woningcorporaties, waarbij de ledenvergadering het hoogste orgaan is. De huurders moeten meer te zeggen krijgen over het huurbeleid, de investeringen en andere belangrijke beslissingen, zoals de verkoop van woningen van de woningcorporatie.

Openbaar vervoer

Goed openbaar vervoer is van groot belang voor de leefbaarheid in onze gemeente. De SP wil dat in elke kern openbaar vervoer mogelijk wordt. Het openbaar vervoer in dunbevolkte gebieden moet in stand worden gehouden. Er komen minimale normen voor de afstand van elk huis tot de dichtstbijzijnde OV-halte.

We willen gratis openbaar vervoer in onze gemeente voor jongeren (12-) en ouderen (65+). Het in stand houden en/of uitbreiden van het (grensoverschrijdend) OV is belangrijk voor de leefbaarheid in Limburgse gemeenten en om aan te haken op de Europese netwerken via Aken, Luik en Düsseldorf. Ook voor Landgraaf speelt hierbij een groot project, nl. de realisatie van de treinverbinding Eindhoven/Heerlen/Aken

Criminaliteit en overlast gevend gedrag

Deze zaken verzieken het leven van veel mensen en moeten daarom worden bestreden. Vanwege capaciteitsgebrek moet de politie keuzes maken en blijven veel te veel zaken liggen. De capaciteit bij politie en justitie moet worden uitgebreid. Alle aangiften moeten in behandeling worden genomen.

Het overgrote deel van de criminaliteit is lokaal en moet dan ook lokaal worden aangepakt. Wijkagenten moeten voldoende tijd in de buurt en op straat kunnen zijn. Een wijkagent die de mensen in de buurt kent en gekend wordt kan problemen voorkomen. Er komen meer wijkagenten en kleinschalige politiestations bij. Wat de SP betreft krijgen diefstal (inclusief winkelcriminaliteit), geweldsdelicten, inbraak en overlast gevende groepen meer prioriteit.

Laagdrempelige en betaalbare rechtshulp

Mensen moeten hun recht kunnen halen in de buurt, laagdrempelig en betaalbaar. We zijn voorstander van Huizen van het Recht, een voorziening in de buurt waar mensen met

sociale en juridische problemen binnen kunnen lopen en hun verhaal kunnen doen. Daar word je geholpen, of doorverwezen naar de juiste professional. Dat kan een advocaat zijn, een mediator, een schuldhulpverlener, of zelfs een rechter, die in het Huis van het Recht uitspraken kan doen.

Sport en bewegen

Dit moet toegankelijk zijn voor iedereen. We zorgen voor voldoende sport- en spelvoorzieningen in buurten. In nieuwe plannen wordt rekening gehouden met voldoende groen, sport en speelmogelijkheden. Kinderen moeten voldoende ruimte hebben om buiten te spelen. Daarom willen we dat drie procent van de openbare ruimte in een woonwijk uit buitenspeelruimte bestaat. Kinderen worden door de gemeente betrokken bij de uitwerking van de plannen om sporten en bewegen leuk te maken.

De gemeente investeert in gehandicaptensport en ook in de beschikbaarheid en toegankelijkheid van accommodaties en voorzieningen voor mensen met een beperking in alle wijken.

Ook speeltuinen moeten zoveel mogelijk toegankelijk zijn voor kinderen met een beperking.

Vliegverkeer

Voor de leefbaarheid in Landgraaf is het ook van belang om de overlast van vliegverkeer terug te dringen. Met name lijden de Landgravenaren al jaren onder de enorme geluidbelasting en kerosine-uitstoot van de verouderde, laag overvliegende AWACS-vliegtuigen. Als gevolg daarvan hebben velen gezondheidsklachten. In regionaal verband zetten we, binnen de juridische mogelijkheden, erop in, dat de AWACS-toestellen geen toestemming meer krijgen om over Parkstad, en dus ook Landgraaf, te vliegen.

Huisvesting Arbeidsmigranten

Om een gemeente leefbaar te houden moet ook worden ingezet op een goede verdeling van arbeidsmigranten en goede leefomstandigheden voor deze arbeiders binnen de gemeente. De aanbevelingen in het rapport 'Geen tweederangsburgers' van Emile Roemer zijn op landelijk niveau allemaal overgenomen maar moeten in afwachting van een nieuw kabinet nog tot concrete acties leiden. Bij controles is gebleken dat vele arbeidsmigranten in mensonterende en onveilige omstandigheden waren gehuisvest. Iets dat helaas eerder regel dan uitzondering is, blijkt uit het rapport van Roemer. Om hier zicht op te krijgen, moet ook Landgraaf hier controles op uitvoeren. Er moeten dus regels opgesteld worden voor het huisvesten van arbeidsmigranten en/of de bestaande regels moeten opnieuw tegen het licht gehouden worden ter aanscherping. Wellicht kan in de Algemene plaatselijke verordening worden opgenomen, dat een vergunning verplicht is voor de huisvesting van buitenlandse arbeiders, wat het mogelijk maakte om de controle uit te voeren en de misstanden aan het licht te brengen.

Aan gemeenten wordt echter een belangrijke rol toebedeeld in de aanpak van uitbuiting van arbeidsmigranten, want het barst van de wetten en regelingen, zoals de Woningwet, Algemene wet Bestuursrecht, Leegstandswet, Huisvestingswet, Gemeentewet, Wet Economische delicten, bestemmingsplannen en het Bouwbesluit die de gemeenten kunnen inzetten tegen misbruik van arbeidsmigranten in hun gemeente.

Hoofdstuk 6: Een duurzame gemeente

Energietransitie

Voor de noodzakelijke energietransitie zijn de Regionale Energie Strategieën Zuid Limburg opgesteld, waarin de opgave voor gemeentes is vastgelegd. De inzet van de SP is hierbij gericht op Energierechtvaardigheid. De SP vindt, dat de lasten voor het klimaatbeleid niet zomaar bij de huishoudens moeten komen te liggen. Het klimaatbeleid moet rechtvaardig georganiseerd worden en de grootste vervuilers moeten hun eerlijke deel bijdragen. Hierbij moet, naast het terugdringen van de energiebehoefte, in de eerste plaats worden ingezet op het grootschalig opwekken van zonne-energie op zoveel mogelijk geschikte daken. Daarnaast wordt pas gekeken naar het aanleggen van grote zonneweides en het plaatsen van windturbines, wat ten koste gaat van ruimte voor de zo noodzakelijke woningbouw, landbouw en natuur en afbreuk doet aan ons mooie Limburgse landschap. Daarbij moet bij grootschalige energieprojecten sprake zijn van draagvlak onder de bevolking en mogelijkheden tot medegebruik door de burgers. Vooral voor mensen met de laagste inkomens dienen woningen klimaatneutraal gemaakt te worden, liefst in samenwerking met woningcorporaties. Dit is goed voor het klimaat en voor inwoners zelf. Mensen met lage inkomens kunnen hierdoor veel besparen op hun woonlasten, waardoor hun bestedingsmogelijkheden worden vergroot.

Landbouw

De SP wil dat duurzame en biologische initiatieven meer gestimuleerd en ondersteund worden. Omwille van de leefbaarheid en de volksgezondheid moet er scherper en doeltreffender gehandhaafd worden bij signalen van stank- en geuroverlast, fijnstof en mogelijke onveiligheid. Het bouwen van megastallen moeten actief worden ontmoedigd en nieuwe vestigingen van intensieve veehouderijen moeten niet meer worden toegestaan.

Milieu, natuur en landschap

We moeten ons ook sterk blijven maken om vervuiling van lucht, bodem en water terug te dringen, zowel in de intensieve veehouderij als in de zware chemische industrie. Dit doen we met het principe 'de vervuiler betaalt', want het is niet juist om burgers voor de kosten van, door anderen veroorzaakte, vervuiling te laten betalen. Om dit te realiseren is het belangrijk, dat er optimale controle en handhaving is op recyclingbedrijven en alle bedrijven die met schadelijke stoffen werken.